

Thực trạng và giải pháp nâng cao hiệu quả sử dụng tài sản công tại Trường Đại học Tiền Giang

Trần Thị Hồng Diễm, Bùi Thanh Minh*

*Trường Đại học Tiền Giang

Received: 19 / 05 / 2024; Accepted: 22 / 06 / 2024; Published: 28 / 06 / 2024

Abstract: The research focuses on synthesizing general concepts and theories on public property. The author compares the general regulations of the state with the application of legal documents, documents under the law, and local regulations on public property at Tien Giang University. To study and understand the current situation of the use of public assets in units under the University, summarize and give points of limitations and issues that need attention when managing and using public assets. Thereby, determining the objectives of public asset management, solutions to implement public asset management, completing the decentralization of management and use of public assets, contributing to improving the efficiency of using public assets at Tien Giang University.

Keywords: Public assets, Actual status; Solution; Tien Giang University

1. Đặt vấn đề

Trường Đại học Tiền Giang là đơn vị sự nghiệp công lập, trực thuộc Ủy ban nhân dân tỉnh Tiền Giang. Trường chịu sự quản lý nhà nước về chuyên môn của Bộ Giáo dục và Đào tạo. Công tác quản lý tài sản công là một bộ phận của công tác quản lý của trường, người làm công tác quản lý tài sản công cần phải nhận thức sâu sắc về vai trò, vị trí, mục đích, nguyên tắc, qui trình quản lý và sử dụng tài sản công để làm cơ sở cho công tác quản lý, chỉ đạo và đề ra các quyết định quản lý phù hợp với tình hình thực tế nhằm sử dụng tài sản công có hiệu quả góp phần nâng cao chất lượng giáo dục của nhà trường.

Hiện nay, các cơ quan, đơn vị được giao quyền quản lý và sử dụng tài sản công để thực hiện chức năng, nhiệm vụ theo quy định của Nhà nước phải đảm bảo quản lý chặt chẽ tài sản công theo đúng quy định của pháp luật, tiết kiệm và hiệu quả. Luật Quản lý, sử dụng tài sản công và Luật Giáo dục đại học đã có những quy định cụ thể trong quản lý, sử dụng tài sản công tại các đơn vị sự nghiệp công lập với những đổi mới quan trọng theo hướng được chủ động hơn trong đầu tư, mua sắm, khai thác, xử lý tài sản, sử dụng tài sản công vào mục đích kinh doanh, cho thuê, liên doanh và liên kết đào tạo... Tuy nhiên, thực tiễn áp dụng quy định hiện hành tại Trường đã xuất hiện những điểm hạn chế trong công tác tổ chức thực hiện quản lý, sử dụng tài sản công. Từ những nội dung nêu trên, tác giả nghiên cứu đề tài “Thực trạng và giải pháp nâng cao hiệu quả sử dụng tài sản công tại Trường Đại học Tiền Giang” là cần thiết, có

ý nghĩa khoa học và thực tiễn cao.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Khái niệm tài sản công

Theo quy định tại Điều 53 Hiến pháp Việt Nam năm 2013: “Đất đai, tài nguyên nước, tài nguyên khoáng sản, nguồn lợi ở vùng biển, vùng trời, tài nguyên thiên nhiên khác và các tài sản do Nhà nước đầu tư, quản lý là tài sản công thuộc sở hữu toàn dân do Nhà nước đại diện chủ sở hữu và thống nhất quản lý”. Từ quy định này, đến năm 2017, Quốc hội đã ban hành Luật quản lý, sử dụng tài sản công năm 2017, tại khoản 1 Điều 3 định nghĩa “Tài sản công là tài sản thuộc sở hữu toàn dân do Nhà nước đại diện chủ sở hữu và thống nhất quản lý, bao gồm: tài sản công phục vụ hoạt động quản lý, cung cấp dịch vụ công, bảo đảm quốc phòng, an ninh tại cơ quan, tổ chức, đơn vị; tài sản kết cấu hạ tầng phục vụ lợi ích quốc gia, lợi ích công cộng; tài sản được xác lập quyền sở hữu toàn dân; tài sản công tại doanh nghiệp; tiền thuộc ngân sách nhà nước, các quỹ tài chính nhà nước ngoài ngân sách, dự trữ ngoại hối nhà nước; đất đai và các loại tài nguyên khác”.

2.2. Thực trạng quản lý, sử dụng tài sản công

Trên cơ sở Luật Quản lý, sử dụng tài sản công năm 2017 và các văn bản quy phạm pháp luật liên quan, Trường Đại học Tiền Giang đã ban hành quy định về quản lý, sử dụng tài sản công. Quy định này áp dụng cho việc quản lý, sử dụng tài sản công của Trường, bao gồm: tài sản kiến trúc; máy móc, phương tiện vận tải, trang thiết bị phục vụ làm việc, giảng dạy và các tài sản khác được mua sắm, hình

thành từ nguồn ngân sách nhà nước và các nguồn vốn hợp pháp khác. Đối tượng áp dụng quy định là tất cả viên chức, người lao động, sinh viên và học viên của nhà trường.

Từ khi có quy định quản lý, sử dụng tài sản công, đa số viên chức, người lao động, sinh viên và học viên đều nhận thức đúng đắn tầm quan trọng của tài sản công trong quá trình giảng dạy, tài sản công là phương tiện cần thiết để góp phần nâng cao chất lượng đào tạo; do vậy ý thức của giảng viên, nhân viên, sinh viên, cán bộ quản lý được nâng cao hơn. Công tác sử dụng tài sản của Trường đúng với mục đích được giao, đầu tư xây dựng, mua sắm phù hợp với chức năng, nhiệm vụ của đơn vị quy định tại điểm d khoản 2 Điều 55 của Luật Quản lý, sử dụng tài sản công.

Tài sản công của trường hiện nay được đầu tư khang trang, sạch đẹp. Trường đã có được sự đầu tư đúng mức, nhằm đáp ứng tốt các điều kiện về cơ sở vật chất phục vụ cho hoạt động dạy, học và nghiên cứu khoa học. Trường hiện nay có khối lượng tài sản công khá lớn, cụ thể theo bảng thống kê sau:

STT	Tên tài sản	Số lượng	Nguyên giá
1	Nhà cửa	76.529	374.899.037.417
2	Kho chứa, bể chứa, bãi đỗ, sân phơi, sân chơi, sân thể thao, bể bơi	8.699	12.837.106.724
3	Giếng khoan, giếng đào, tường rào	275	728.632.245
4	Các vật kiến trúc khác	10.613	13.544.432.921
5	Xe ô tô phục vụ công tác chung	1	779.900.000
6	Xe ô tô chuyên dùng	2	2.346.460.000
7	Máy móc, thiết bị văn phòng phổ biến	1.844	21.330.778.977
8	Máy móc, thiết bị phục vụ hoạt động chung của cơ quan, tổ chức, đơn vị	1.237	30.546.928.831
9	Máy móc, thiết bị chuyên dùng	850	52.998.487.944

Tài sản công của Trường được mua sắm theo đúng tiêu chuẩn, định mức, đúng mục đích, đảm bảo tiết kiệm, hiệu quả. Hồ sơ, thủ tục công tác mua sắm tài sản công được hiện đầy đủ, đúng trình tự, quy định, thẩm quyền được phân cấp. Để đáp ứng kịp thời, sử dụng có hiệu quả máy móc thiết bị phục vụ công tác dạy học và đảm bảo các vật tư, thiết bị có chất lượng, giá cả hợp lý, thời gian giao hàng đáp ứng kịp thời, Phòng quản lý cơ sở vật chất của Trường đã tham mưu Ban giám hiệu ban hành quy trình mua sắm để thực hiện việc mua sắm máy móc, vật tư và trang thiết bị phục vụ dạy học.

Để việc khai thác sử dụng tài sản công có hiệu quả Phòng Quản lý cơ sở vật chất cũng đã tham mưu

Ban Giám hiệu ban hành quy trình kiểm kê và thanh lý tài sản. Theo đó, định kỳ hàng năm, Trường thành lập Hội đồng kiểm kê tổ chức kiểm kê tài sản nhằm mục đích kiểm tra, đánh giá một cách chính xác giá trị, hiện trạng tài sản, thiết bị về các mặt: số lượng thừa thiếu, chất lượng, giá trị sử dụng thực tế... Sau khi thực hiện công tác kiểm kê, Hội đồng kiểm kê sẽ đề xuất các phương án xử lý tài sản công như sau:

Đối với tài sản công đơn vị không còn nhu cầu sử dụng hoặc chưa sử dụng hết công suất do thay đổi một số ngành không đào tạo liên tục, Trường lập danh mục gửi Sở Tài chính trình Ủy ban nhân dân tỉnh đề xuất điều chuyển cho đơn vị khác để bảo đảm không lãng phí tài sản công. Hồ sơ điều chuyển tài sản công thực hiện theo đúng quy định hiện hành của pháp luật. Đối với tài sản công bị hư hỏng không còn sửa chữa được nữa thì tiến hành thủ tục thanh lý.

Đối với các tài sản công chưa sử dụng hết công suất Trường đã xây dựng các đề án sử dụng tài sản công vào việc kinh doanh, cho thuê, liên doanh, liên kết nhằm mục đích tạo nguồn cho Trường nhưng vẫn theo nguyên tắc bảo toàn và phát triển, phù hợp với môi trường giáo dục.

2.3. Hạn chế trong công tác quản lý, sử dụng tài sản công

Hệ thống tổ chức quản lý, chỉ đạo công tác quản lý, sử dụng tài sản công của nhà trường trong thời gian gần đây luôn được chú ý củng cố, tăng cường, hệ thống các văn bản pháp quy hiện hành về công tác quản lý sử dụng tài sản công của Trường hiện nay cũng đã tương đối hoàn thiện nhưng vẫn chưa hoàn toàn đảm bảo tốt công tác quản lý sử dụng tài sản công theo những yêu cầu và mục tiêu đã đề ra.

Một là, việc thực hiện đầu tư, mua sắm máy móc thiết bị của nhà trường đều được dựa trên cơ sở đề xuất từ đơn vị trực thuộc Trường. Phòng Quản lý cơ sở vật chất chịu trách nhiệm tổng hợp và thực hiện quy trình, thủ tục mua sắm. Trên thực tế, các đơn vị trực thuộc chỉ tổng hợp yêu cầu mua sắm từ các bộ phận, bộ môn chuyên ngành mà không chủ động thực hiện công tác rà soát theo tiêu chuẩn định mức đã được phê duyệt. Để đảm bảo việc mua sắm tiết kiệm, hiệu quả, Phòng Quản lý cơ sở vật chất phải thực hiện toàn bộ công tác rà soát theo tiêu chuẩn định mức, phản hồi với các đơn vị trực thuộc. Sau khi các đơn vị trực thuộc thống nhất danh mục mua sắm với Phòng Quản lý cơ sở vật chất thì công tác mua sắm mới được tiến hành. Chính vì thế, tiến độ mua sắm chậm hơn yêu cầu mà quy trình mua sắm đã đặt ra.

Hai là, quy định quản lý sử dụng tài sản công đã

giúp công tác quản lý, sử dụng tài sản công được thực hiện thống nhất, có sự phân công, phân cấp thẩm quyền cũng như trách nhiệm của từng phòng, khoa, từng cá nhân trong đơn vị. Tuy nhiên, ý thức gìn giữ tài sản công của một số viên chức, giảng viên, người lao động, sinh viên và học viên Trường chưa cao mà quy định không nêu cụ thể về việc khen thưởng, hình thức xử phạt, quy trách nhiệm đối với việc gìn giữ, khai thác sử dụng, bảo quản tài sản công nhà trường không hiệu quả, các tình huống gây thất thoát tài sản công.

Ba là, số lượng tài sản công của Trường khá nhiều, thành viên ban kiểm kê chủ yếu được thành lập từ các viên chức của các Phòng ban, việc kiểm kê phải thực hiện trong khoản thời gian nhất định. Chính vì thế, việc kiểm kê tài sản công chủ yếu kiểm soát về số lượng, chưa thực hiện tốt đánh giá kết quả hiệu quả sử dụng, bảo quản tài sản của viên chức quản lý trực tiếp tài sản và các đơn vị trực thuộc Trường.

Bốn là, việc sử dụng tài sản công của Trường vào mục đích kinh doanh, cho thuê, liên doanh, liên kết còn gặp khó khăn do thẩm quyền thẩm định và phê duyệt đề án sử dụng tài sản công vào mục đích kinh doanh, cho thuê, liên doanh, liên kết là của cơ quan quản lý cấp trên nhưng chưa có tiêu chí cụ thể để xác định thế nào là việc sử dụng tài sản để liên doanh, liên kết đem lại hiệu quả cao hơn trong việc cung cấp dịch vụ công theo chức năng, nhiệm vụ được giao dẫn đến công tác phê duyệt các đề án phải thực hiện phản hồi nhiều lần, mất rất nhiều thời gian.

2.4. Một số giải pháp nâng cao hiệu quả sử dụng tài sản công

Đầu tiên, nhằm đáp ứng kịp thời nhu cầu mua sắm, tiến độ mua sắm, đảm bảo việc mua sắm tài sản công thật sự tiết kiệm, hiệu quả, Phòng Quản lý cơ sở vật chất cần tham mưu bổ sung thêm yêu cầu về đối chiếu tiêu chuẩn định mức hiện vào biểu mẫu đề nghị mua sắm của quy trình mua sắm tài sản, từ đó tăng cường trách nhiệm quản lý và sử dụng có hiệu quả tài sản của các đơn vị được phân cấp quản lý.

Dựa vào những quy định về quản lý sử dụng tài sản công hiện có cần xây dựng bổ sung, cập nhật rõ ràng hơn về trách nhiệm của viên chức quản lý trực tiếp tài sản, trách nhiệm của trường các đơn vị trực thuộc quản lý tại các đơn vị bộ phận, bổ sung hình thức xử lý khi vi phạm trong quản lý và sử dụng tài sản công nhằm ngăn ngừa những tình huống xấu có thể xảy ra, tạo sự quản lý chặt chẽ và toàn diện, tăng tính minh bạch trong quản lý. Từ đó, nâng cao trình độ, ý thức người sử dụng và bảo quản tài sản công tránh đi sự thất thoát, lãng phí.

Để nâng cao chất lượng quản lý và sử dụng của tài sản công mang lại cho hoạt động dạy và học thì việc đánh giá về tăng suất, hiệu quả sử dụng tài sản là rất cần thiết. Tại mỗi đơn vị phải có hồ sơ quản lý tài sản, đặc biệt tại mỗi phòng thí nghiệm, thực hành phải thực hiện nghiêm túc theo dõi quá trình sử dụng tài sản. Việc phân tích các chỉ tiêu đánh giá hiệu quả sử dụng tài sản để đánh giá tình hình quản lý, sử dụng tài sản một cách đều đặn theo định kỳ, chắc chắn sẽ giúp ích cho công tác quản lý, điều hành cho nhà lãnh đạo Trường.

Tổ chức đào tạo, bồi dưỡng viên chức quản lý tài sản công thường xuyên để có đầy đủ năng lực, nhận thức đầy đủ, nắm bắt kịp thời quy định hiện hành nhằm đẩy nhanh tiến độ xây dựng các đề án sử dụng tài sản công của Trường vào mục đích kinh doanh, cho thuê, liên doanh, liên kết bao gồm lập, trình thẩm định và phê duyệt Đề án sử dụng tài sản công vào mục đích kinh doanh, cho thuê, liên doanh, liên kết.

Trong quá trình thực hiện, các giải pháp trên cần phải được tiến hành một cách đồng bộ, xem xét đến hoàn cảnh, điều kiện để lựa chọn biện pháp phù hợp. Để thực hiện được những giải pháp nêu trên một cách khả thi, hiệu quả cần có sự phối hợp tích cực, đồng bộ của toàn bộ viên chức quản lý đơn vị, viên chức trực tiếp tài sản.

3. Kết luận

Việc quản lý, sử dụng tài sản công của Trường Đại học Tiền Giang được thể hiện qua các chức năng như chỉ đạo và kiểm tra trong từng nội dung của các quy trình quản lý như: quy trình mua sắm tài sản, quy trình bảo trì sửa chữa, quy trình kiểm kê và thanh lý, quy trình cho thuê.... Thông qua nghiên cứu này, tác giả mong muốn hỗ trợ lãnh đạo nhà trường đánh giá đúng thực trạng công tác quản lý, sử dụng tài sản công, đồng thời xác định những hạn chế cũng như nguyên nhân việc quản lý tài sản công ở trường chưa đạt hiệu quả tối ưu. Đây cũng chính là một cơ sở quan trọng để đề ra các biện pháp, nhằm nâng cao hiệu quả sử dụng tài sản công của nhà trường theo hướng chuyên nghiệp hơn và toàn diện hơn.

Tài liệu tham khảo

- [1]. Quốc hội (2017). *Luật Quản lý sử dụng tài sản công số 15/2017/QH14 ngày 21/7/2017*.
- [2]. Chính phủ (2017). *Nghị định số 151/2017/NĐ-CP ngày 26/12/2017 quy định chi tiết một số Luật Quản lý sử dụng tài sản công*.
- [3]. Bộ Tài chính (2017). *Thông tư số 144/2017/TTBTC ngày 29/12/2017 hướng dẫn một số nội dung của 151/2017/NĐ-CP hướng dẫn Luật Quản lý sử dụng tài sản công*.